

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

2. Vtrum fecerit virtute diuina.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

ratio, ut scilicet conprobaret se Deū ex modo docendi, scribendo in cordibus hominum, & non in tabulis materialibus, iuxta illud Hier. 30. Ecce, dies veniunt, &c. & scribam in cordibus eorum, & conprobaret doctrinam suam esse doctrinam spiritus & uitae, & nō sicut & mortis. Reseruatū sibi quippe Dominus Iesus docēdi modum per internum lumen gratiae tanquam Deo propriam scēs, non debet scribitur doctrinam suam credere, quasi scriptura illa peritura, doctrina sua perijisset, quam ipse seruaturus per internum est lumen, ut sit in aeternum.

quod ipse non scripserit: quandoquidem membra eius id operata sunt, quod dicantur capite cognouerunt: quicquid enim ille de suis factis & dictis nos legere uoluit, hoc scribendum illis, tamquam suis manibus imperauit.

AD SECVNDVM dicendum, quia lex uetus in sensibilibus figuris dabatur, ideo etiam conuenienter sensibilibus signis scripta fuit: sed doctrina Christi, quae est lex spiritus uitae, scribi debuit non atramento, sed spiritu Dei uiui, non in tabulis lapideis, sed in tabulis cordis spiritualibus, ut Apostolus dicit 2. ad Cor. 3.

AD TERTIVM dicendum, quod illi qui scripturae apostolorum de Christo credere noluerunt, nec ipsi Christo scribenti credidissent, de quo opinabantur, quod magicis artibus fecisset miracula.

QVAESTIO XLIII.

De miraculis a Christo factis in generali, in quatuor articulos diuisa.

DEINDE considerandum est, de miraculis a Christo factis. Et primo in generali. Secundo, in speciali de singulis miraculorum generibus. Tertio, in particulari, de transfiguratione ipsius.

CIRCA primum quaruntur quatuor.

¶ Primo, Vtrum Christus debuerit miracula facere.

¶ Secundo, Vtrum fecerit ea uirtute diuina.

¶ Tertio, In quo tempore incepit miracula facere.

¶ Quarto, Vtrum per miracula fuerit sufficienter ostensa eius diuinitas.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum Christus debuerit facere miracula.

AD PRIMVM sic proceditur. Videtur, quod Christus miracula facere non debuerit. Factum enim Christi uerbo ipsius debuit concordare: sed ipse dicit Matth. 16. Generatio mala & adultera signum quaerit, & signum non dabitur ei, nisi signum Ionae prophetae, non ergo debuit miracula facere.

¶ 2. Praet. Sicut Christus in secundo aduentu uenturus est in uirtute magna & maiestate, ut dicit Mat. 25. ita in primo aduentu uenit in infirmitate, secundum illud Isa. 53. Virum dolorum & scientem infirmitatem: sed operatio miraculorum magis pertinet ad uirtutem quam ad infirmitatem. ergo non fuit conueniens, quod in primo aduentu miracula faceret.

¶ 3. Praet. Christus uenit ad hoc, ut homines saluaret per fidem, secundum illud Hebrae. 12. Aspicientes in auctorem fidei & consummatorem Iesum sed miracula diminuunt meritum fidei: unde Dominus Ioan. 4. dicit, Nisi signa & prodigia uideritis, non creditis. ergo non uideretur, quod Christus debuerit miracula facere.

SED CONTRA est, quod ex persona aduersariorum dicitur Ioan. 11. Quid facimus, quia hic homo multa signa facit?

RESPON. Dicendum, quod diuinitus conceditur homini miracula facere propter duo. Primo, quidem & principaliter, ad confirmandam ueritatem, quam aliquis docet: quia enim ea, quae sunt fidei, humanam rationem excedunt, non possunt per rationes humanas probari, sed oportet quod probentur per argumentum diuinae uirtutis, ut dum aliquis facit opera, quae solus Deus facere potest, credantur ea, quae dicuntur esse a Deo: sicut cum aliquis defert literas anulo regis signatas, creditur ex uoluntate regis processisse, quod in illis continetur. Secundo, ad ostendendam praesentiam Dei in homine per gratiam Spiritus sancti, ut dum scilicet homo facit opera Dei, credatur Deus habitare in eo per gratiam. unde dicitur Gal. 3. Qui tribuit nobis Spiritum sanctum, operatur uirtutes in nobis. Vtrumque autem circa Christum erat hominibus manifestandum, scilicet quod Deus esset in eo per gratiam, non adoptionis, sed unionis, & quod eius supernaturalis doctrina esset a Deo. & ideo conuenientissimum fuit, ut miracula faceret. unde ipse dicit Ioan. 10. Si mihi non uultis credere, operibus credite. Et Io. 5. Opera quae dedit mihi pater ut faciam, ipsa sunt quae testimonium perhibent de me.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod hoc quod dicitur Signum non dabitur ei, nisi signum Ionae prophetae, intelligendum est, ut Chrysostomus dicit, quod tunc non acceperunt tale signum, quale petebant, scilicet de caelo, non quod nullam signum eis dederit: uel quia signa faciebat, non propter eos, quos seiebat lapideos esse, sed ut alios emendaret. & ideo non eis, sed alijs illa signa dabantur.

AD SECVNDVM dicendum, quod licet Christus uenerit in infirmitate carnis, quod manifestatur per passionem: uenit tamen in uirtute Dei, quod erat manifestandum per miracula.

AD TERTIVM dicendum, quod miracula intantum diminuunt meritum fidei, inquantum per hoc ostenditur duritia eorum, qui nolunt credere ea, quae scripturis diuinis probantur, nisi per miracula. Et tamen melius est eis, ut uel per miracula conuertantur ad fidem, quam quod omnino in infidelitate permanent: dicitur enim 1. ad Corint. 14. quod signa data sunt infidelibus, ut scilicet conuertantur ad fidem.

AD SECVNDVM dicendum, quod licet Christus uenerit in infirmitate carnis, quod manifestatur per passionem: uenit tamen in uirtute Dei, quod erat manifestandum per miracula.

AD TERTIVM dicendum, quod licet Christus uenerit in infirmitate carnis, quod manifestatur per passionem: uenit tamen in uirtute Dei, quod erat manifestandum per miracula.

AD TERTIVM dicendum, quod licet Christus uenerit in infirmitate carnis, quod manifestatur per passionem: uenit tamen in uirtute Dei, quod erat manifestandum per miracula.

AD TERTIVM dicendum, quod licet Christus uenerit in infirmitate carnis, quod manifestatur per passionem: uenit tamen in uirtute Dei, quod erat manifestandum per miracula.

AD TERTIVM dicendum, quod licet Christus uenerit in infirmitate carnis, quod manifestatur per passionem: uenit tamen in uirtute Dei, quod erat manifestandum per miracula.

AD TERTIVM dicendum, quod licet Christus uenerit in infirmitate carnis, quod manifestatur per passionem: uenit tamen in uirtute Dei, quod erat manifestandum per miracula.

AD TERTIVM dicendum, quod licet Christus uenerit in infirmitate carnis, quod manifestatur per passionem: uenit tamen in uirtute Dei, quod erat manifestandum per miracula.

AD TERTIVM dicendum, quod licet Christus uenerit in infirmitate carnis, quod manifestatur per passionem: uenit tamen in uirtute Dei, quod erat manifestandum per miracula.

AD TERTIVM dicendum, quod licet Christus uenerit in infirmitate carnis, quod manifestatur per passionem: uenit tamen in uirtute Dei, quod erat manifestandum per miracula.

AD TERTIVM dicendum, quod licet Christus uenerit in infirmitate carnis, quod manifestatur per passionem: uenit tamen in uirtute Dei, quod erat manifestandum per miracula.

AD TERTIVM dicendum, quod licet Christus uenerit in infirmitate carnis, quod manifestatur per passionem: uenit tamen in uirtute Dei, quod erat manifestandum per miracula.

Homil. 54. in Mar. ante med. tom. 3.

Homil. 54. in Mar. ante med. tom. 3.

Opus. 2. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

¶ Titulus clarus. In corpore uenit in infirmitate, secundum illud Isa. 53. Virum dolorum & scientem infirmitatem: sed operatio miraculorum magis pertinet ad uirtutem quam ad infirmitatem. ergo non fuit conueniens, quod in primo aduentu miracula faceret.

¶ 2. Praet. Sicut Christus in secundo aduentu uenturus est in uirtute magna & maiestate, ut dicit Mat. 25. ita in primo aduentu uenit in infirmitate, secundum illud Isa. 53. Virum dolorum & scientem infirmitatem: sed operatio miraculorum magis pertinet ad uirtutem quam ad infirmitatem. ergo non fuit conueniens, quod in primo aduentu miracula faceret.

¶ 3. Praet. Sicut Christus in secundo aduentu uenturus est in uirtute magna & maiestate, ut dicit Mat. 25. ita in primo aduentu uenit in infirmitate, secundum illud Isa. 53. Virum dolorum & scientem infirmitatem: sed operatio miraculorum magis pertinet ad uirtutem quam ad infirmitatem. ergo non fuit conueniens, quod in primo aduentu miracula faceret.

¶ 4. Praet. Sicut Christus in secundo aduentu uenturus est in uirtute magna & maiestate, ut dicit Mat. 25. ita in primo aduentu uenit in infirmitate, secundum illud Isa. 53. Virum dolorum & scientem infirmitatem: sed operatio miraculorum magis pertinet ad uirtutem quam ad infirmitatem. ergo non fuit conueniens, quod in primo aduentu miracula faceret.

¶ 5. Praet. Sicut Christus in secundo aduentu uenturus est in uirtute magna & maiestate, ut dicit Mat. 25. ita in primo aduentu uenit in infirmitate, secundum illud Isa. 53. Virum dolorum & scientem infirmitatem: sed operatio miraculorum magis pertinet ad uirtutem quam ad infirmitatem. ergo non fuit conueniens, quod in primo aduentu miracula faceret.

¶ 6. Praet. Sicut Christus in secundo aduentu uenturus est in uirtute magna & maiestate, ut dicit Mat. 25. ita in primo aduentu uenit in infirmitate, secundum illud Isa. 53. Virum dolorum & scientem infirmitatem: sed operatio miraculorum magis pertinet ad uirtutem quam ad infirmitatem. ergo non fuit conueniens, quod in primo aduentu miracula faceret.

¶ 7. Praet. Sicut Christus in secundo aduentu uenturus est in uirtute magna & maiestate, ut dicit Mat. 25. ita in primo aduentu uenit in infirmitate, secundum illud Isa. 53. Virum dolorum & scientem infirmitatem: sed operatio miraculorum magis pertinet ad uirtutem quam ad infirmitatem. ergo non fuit conueniens, quod in primo aduentu miracula faceret.

¶ Super Quaestione quadragesimae articulum secundum.

¶ Titulus clarus. In corpore uenit in infirmitate, secundum illud Isa. 53. Virum dolorum & scientem infirmitatem: sed operatio miraculorum magis pertinet ad uirtutem quam ad infirmitatem. ergo non fuit conueniens, quod in primo aduentu miracula faceret.

te diuina fieri possunt, & confirmatur auctoritate Leonis. Secundo, responderi dicitur. Quid de humanitate Christi, numquid faciebat miracula? & dicit qd utraq; natura agebat miracula: tamen non tamen alterius, sed diuinae. Et declarat modum, & quo ad naturas, quia humanitas erat instrumentum diuinitatis. & quo ad actionem: quia humana actio uirtute accipit a natura diuina: quae ex superioribus explanatis clara sunt. ¶ Responsum quoque ad tertium, ex Luc. 11. cap. habes.

lis faciendis: dicitur enim Mat. 6. quod non poterat ibi, scilicet in patria sua, uirtutem ullam facere. ergo uidetur quod non fecerit miracula uirtute diuina. ¶ 2 Præ. Dei non est orare: sed Christus aliquando in miraculis faciendis orabat, ut patet in suscitatione Lazari Io. 11. & in multiplicatione panum, ut patet Mat. 14. ergo uidetur quod non fecerit miracula uirtute diuina. ¶ 3 Præ. Ea, quae uirtute diuina sunt, non possunt uirtute alicuius creaturae fieri: sed ea quae Christus faciebat, poterant fieri in uirtute alicuius creaturae: unde & pharisaei dicebant, quod in Beelzebub principe demoniorum eiciebat demonia. ergo uidetur qd Christus non fecerit miracula uirtute diuina.

SED CONTRA est, quod Dominus dicit Ioan. 14. Pater in me manens, ipse facit opera.

RESPON. Dicendum, qd sicut in prima parte habitum est, * uera miracula sola uirtute diuina fieri possunt: quia solus Deus potest mutare naturam ordinem, quod pertinet ad rationem miraculi. unde Leo Papa dicit in episto. ad Flavianum, quod in Christo sunt duae naturae, una scilicet diuina, quae fulget miraculis, altera scilicet humana, quae succumbit iniurijs. Et tamen una earum agit cum communicatione alterius, in quantum scilicet humana natura est instrumentum diuinae actionis, & actio humana uirtutem accipit a natura diuina, sicut supra habitum est. *

AD PRIMUM ergo dicendum, qd hoc quod dicitur, non poterat ibi ullam uirtutem facere, non est referendum ad potentiam absolutam: sed ad id, quod potest fieri congruenter: non enim congruum erat, ut inter incredulos operaretur miracula. Vnde subdit Et mirabatur propter incredulitatem eorum, secundum quem modum dicitur Gen. 18. Num celare poteris Abraham, quae geritur sum? & 19. Non potero facere quicquam, donec ingrediaris illuc.

AN SECUNDUM dicendum, qd sicut Chryl. * dicit super illud Mat. 14. Acceptis quibusque panibus & duobus piscibus, aspiciens in celum, benedixit & fregit, oportebat credi de Christo, quoniam a patre est, & qd ei aequalis est: & ideo ut utrumque ostendat, nunc quidem cum potestate, nunc autem orans miracula facit, & in minoribus quidem respicit in celum, puta in multiplicatione panum, in maioribus autem, quae sunt solius Dei, cum potestate agit, puta quando peccata dimisit, mortuos suscitauit, & autem dicitur Io. 11. qd in suscitatione Lazari oculos sursum leuauit, non propter necessitatem suffragij, sed propter exemplum hoc fecit. Vnde dicit, Propter populum, qui circumstat dixi, ut credant, quia tu me misisti.

AD TERTIUM dicendum, quod Christus alio modo expellebat demones, quam uirtute demonum expellantur. Nam uirtute superiorum demonum, ita demones a corporibus hominum expelluntur, quod tamen remanet dominium eorum, quantum ad animam: non enim contra regnum suum diabolus agit: sed Christus demones expellebat non solum a corpore, sed multo magis ab anima: & ideo Dominus blasphemiam pharisaeorum dicentium eum

in uirtute demoniorum demonia eicere reprobat. primo quidem per hoc, quod satanas contra seipsum non diuiditur. secundo, exemplo aliorum, qui demonia eiciebant per spiritum Dei: tertio, quia demonium expellere non posset, nisi ipsum uicisset uirtute diuina. quarto, quia nulla conuenientia in operibus, nec in effectu erat sibi & satanae, cum satanas dispergere cuperet quos Christus colligebat.

ARTICULVS III.

Utrum Christus incepit facere miracula in nuptijs.

¶ Super Questionem quadragesimae articuli. tertium.

AD TERTIUM sic proceditur. Videtur quod Christus non incepit miracula facere in nuptijs, mutando aquam in uinum. Legitur enim in lib. de infantia Saluatoris, quod Christus in sua pueritia multa miracula fecit: sed miraculum de conuersione aquae in uinum fecit in nuptijs trigesimo, uel trigesimo primo anno suae aetatis. ergo uidetur quod non incepit tunc miracula facere.

TITULUS clarus, occasione ex eius uerbis habens. ¶ In corpore una conclusio: Christus incepit miracula facere in nuptijs. Probatur: Miracula Christi sunt uel ad confirmandam doctrinam eius, uel ad monstrandam eius deitatem facta: sed propter utrumque debuit in aetate perfecta incipere miracula, ergo. Assumptum ex primo articulo patet. Minor, quo ad uerbaque partem probatur clare, & singillatim, in litera. ¶ Vbi scito, quod ex huiusmodi ratione, licet non habeatur nisi quod miracula Christi incepit in aetate perfecta, quando incepit docere, hoc est post baptismum Ioannis, iuxta uerbum Petri Act. 1. Incipiens a baptismo Ioannis, quia tamen nullum legitur miraculum ante nuptias factum, & Ioannes Baptista toto illo primo anno monstrauit eum, & Ioannes euangelista in anniversario die quo nuptias celebratas credit ecclesia, dicit, Hoc initium signorum fecit Iesus, &c. satis rationabiliter affirmatur, quod illud fuit primum miraculum simpliciter, quod Christus fecit: quod etiam confirmatur ex eo, quod Ioannes euangelista non est prosequutus secundum & tertium miraculum in Cana Galilaeae, quod prosequendum erat, si primum non simpliciter, sed in Cana Galilaeae scribere se proposuisset, & non potius initium signorum

¶ 2 Præ. Christus faciebat miracula, secundum uirtutem diuinam: sed uirtus diuina in eo a principio suae conceptionis erat: ex tunc enim fuit Deus & homo. ergo uidetur quod a principio miracula fecerit.

¶ 3 Præ. Christus post baptismum & tetationem cepit discipulos congregare, ut legitur Mat. 4. & Ioan. 1. sed discipuli praecipue congregati sunt ad ipsum propter miracula, sicut dicit Luc. 5. quod Petrus uocauit obstupescentem propter miraculum, quod fecerat in captura piscium. ergo uidetur quod ante miraculum quod fecit in nuptijs, fecerit alia miracula.

SED CONTRA est, quod dicitur Ioan. 2. Hoc fecit initium signorum Iesus in Cana Galilaeae.

¶ Respon. Dicendum, quod miracula facta sunt a Christo propter confirmationem doctrinae eius, & ad ostendendam uirtutem diuinam in ipso: & ideo quantum ad primum non debuit ante miracula facere, quam docere inciperet: non autem debuit incipere docere ante perfectam aetatem, ut supra habitum est, * cum de baptismo eius ageretur. Quantum autem ad secundum, sic debuit per miracula deitatem ostendere, ut crederetur ueritas humanitatis ipsius, & ideo sicut dicit Chryl. * super Io. decenter non incepit signa facere in prima aetate: existimassent enim pharisaei esse in carnationem, & ante opportuna tempus cruci eum tradidissent.

3. v. q. 110. art. 4.

Epist. 10. c. 4. parum a prin.

q. 13. art. 5.

Homil. 10. in Mat. a prin. tom. 2.

Homil. 10. in Mat. a prin. tom. 2.

Epist. 10. c. 4. parum a prin.

Homil. 10. in Mat. a prin. tom. 2.

Homil. 10. in Mat. a prin. tom. 2.